

DEZVOLTAREA CROAZIERELOR FLUVIALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

DANAIA BEȚIVU¹, drd., INCE

Râurile majore ale Terei au constituit, încă, din antichitate, fundal pentru călătorii. În 450 î.e.n., Herodot pomenește despre plimbările pe Nil, pe partea piramidelor. În prezent, râurile constituie resurse turistice semnificative furnizând situri cu valoare culturală și istorică, peisaje pitorești și oportunități de recreere, dar și suport pentru organizarea croazierelor fluviale.

Acest articol urmărește analiza literaturii de specialitate pentru a identifica originile și cursul evolutiv al croazierelor fluviale în Uniunea Europeană.

Cuvinte cheie: croaziere fluviale, dezvoltare, Uniunea Europeană, râu, turism, turism fluvial.

Earth's major rivers have constituted the travel background since ancient times. In 450 BC, Herodotus mentions about the sailing on the Nile to see the pyramids. Currently, the rivers are significant tourist resources providing sites with cultural and historical value, scenic landscapes and recreational opportunities, and support for the organization of river cruises.

This article aims to analyze the specialized literature to identify the origins, evolutionary course and the current state of river cruises in the European Union.

Key words: river cruises, development, European Union, river tourism, river.

JEL Classification: L83, Q26

Introducere. Râurile au ocupat, dintotdeauna, un loc central în istoria omenirii, încă de la apariția primelor civilizații. Istoria europeană este strâns legată de râurile Rin, Dunăre, Loire, Tamisa ș.a. Râurile europene au început să fie utilizate pentru transportul de mărfuri și pasageri, odată cu ocupația romană, iar apoi, furnizând apă potabilă și câmpii aluvionare pentru agricultură, au permis stabilirea așezărilor umane pe malurile lor, dând naștere, ulterior, marilor centre urbane europene.

Pe lângă furnizarea principalelor elemente necesare vieții, râurile majore ale Terei au constituit, încă, din antichitate, fundal pentru călătorii. În 450 î.e.n., Herodot pomenește despre plimbările pe Nil, pe partea piramidelor. În prezent, râurile constituie resurse turistice semnificative, furnizând situri cu valoare culturală și istorică, peisaje pitorești și oportunități de recreere, dar și suport pentru organizarea croazierelor fluviale.

Noțiuni conceptuale. Noțiunea de croazieră a apărut în 1835, în articolul *Către turiști*, din ziarul britanic *Shetland Journal*, care propunea cititorilor o excursie imaginară din Scoția, în jurul Islandei și a Insulelor Feroe și continua cu plajele Spaniei. Potrivit lui Janet Marquez, conceptul de croazieră a căpătat sensul de activitate turistică în anii 1880.

Nu există o definiție exactă sau oficială pentru croazieră. Dicționarul explicativ al limbii române definește croaziera ca fiind o călătorie de agrement pe mare, la bordul unei nave [1]. Dicționarul Cambridge definește croazieră ca fiind o călătorie de agrement, pe o navă de mare, pe parcursul căreia se vizitează mai multe destinații [2]. Unii specialiști consideră că o croazieră este o călătorie oceanică, efectuată în scopuri de recreere și agrement, pe parcursul căreia nava de croazieră revine la destinația inițială [4]. Această definiție exclude, în mod evident, acele nave care pleacă și acostează în porturi diferite, și exclude, de asemenea, acei pasageri care părăsesc traseul. Pentru Cartwright și Baird definiția croazierei este o chestiune de motivație. Călătorul de pe un liner tradițional are ca scop parcurgerea din punctul A în punctul B, în timp ce călătoria pe o navă a unui croazierist face parte din pachetul de vacanță [3, p. 1].

În accepțiunea noastră, croaziera este o călătorie turistică pe apă, la bordul unei nave mari, unde sunt prevăzute locuri de cazare, precum și alte facilități specifice unui hotel, care poate să înceapă și să se termine fie în același port, fie în porturi diferite și să aibă scale prestabilite. În funcție de tipul de corpurile de apă de suprafață pe care se desfășoară deosebit croaziere oceanice, maritime, fluviale și lacustre.

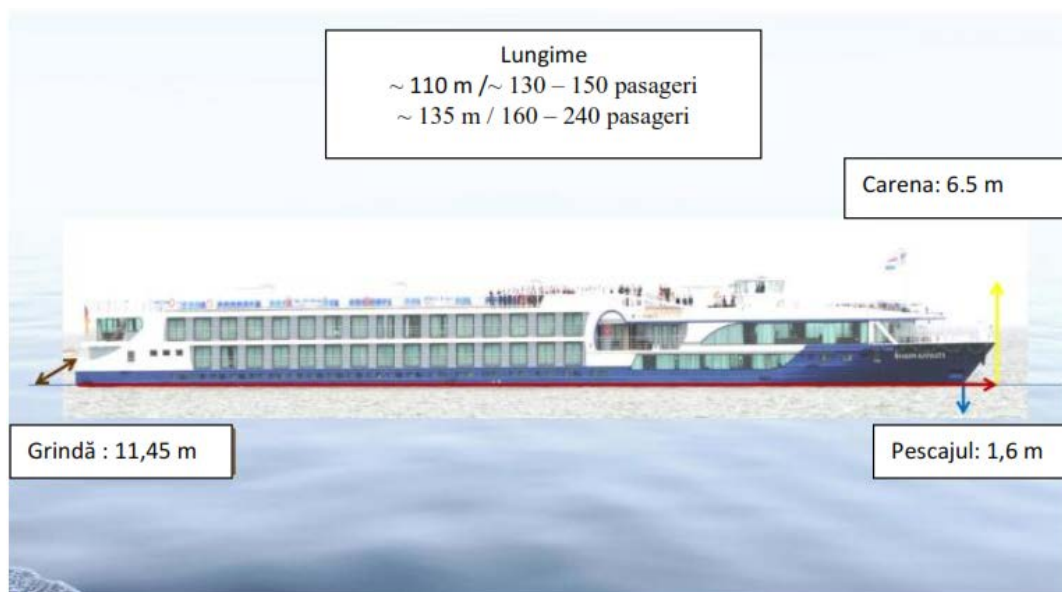
Croazierele fluviale sunt călătorii de-a lungul cursurilor acvatice – râuri, fluvii și canale, făcând, de obicei, scale în porturile de pe traseul prestabilit.

¹ DANAIA BEȚIVU, danaverdes@yahoo.com

După Douglas Ward, o croazieră fluvială reprezintă viața în ritmuri lente, navigând de-a lungul râurilor și canalelor în liniște, bucurându-te de peisaj, cu oportunități abundente de explorare a orașelor și satelor riverane de pe traseu. Este o experiență de calmare supremă, un antidot la presiunile lumii contemporane, într-un cadru confortabile, fără agitație și pretenții, cu mâncare bună și companie plăcută [5, p.15].

Croaziere fluviale diferă de cele oceanice și maritime. Navele de croazieră fluvială sunt nave lungi și înguste, adaptate la podurile și ecluzele, deseori, de mici dimensiuni și învechite, cu capacitatea de 90 – 240 de pasageri [8].

Dezvoltarea croazierelor fluviale în Uniunea Europeană. Inventarea motorului cu aburi și utilizarea lui la construcția mijloacelor de transport a dat un avânt puternic dezvoltării turismului. Mașina cu aburi permite traversarea fluviilor puternice, dar incomode, ale Europei. Prima cursă regulată lega Köln-ul de Mainz pe Rin în 1827.

Fig. 1. Navă tipică pentru croaziere fluviale

Sursa: [8].

În 1829, a fost înființată prima întreprindere privată de nave cu aburi pe Dunăre. În 1880, compania vieneză DDSG a devenit, cel mai probabil, cea mai mare companie fluvială din lume, expansiunea sa fiind permisă de amenajările solide ale teritoriului dunărean, în special, de canalul Vienei și corectarea Porților de Fier dintre Serbia și România, de astăzi. Aceasta deținea 200 de nave cu aburi, propriul șantier naval și o mină de cărbune, precum și locuri de escală.

Progresul tehnologic care a permis intensificarea navigației pe apele interioare europene, dar și factorii afectivi au condus ca, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, sectorul privat să organizeze croaziere fluviale.

În perioada interbelică și a celor două războaie mondiale, dezvoltarea croazierelor a stagnat, până în 1950, reintrând în plină forță, datorită eforturilor companiilor care activau pe Rin și investițiilor americane. Investitorii și specialiștii în domeniu se stabilesc în metropolele din Olanda, Elveția germanică și chiar SUA, iar companiile de închiriere se concentrează în regiunile din jurul Londrei.

Centrul de greutate al activității croazieriste europene era în regiunea Frankfurt pe Main, dar a converș în trei direcții, pe Rin, la Amsterdam și la Strasbourg, pe Dunăre, la Budapesta.

În 1969, la Toulouse, a fost înființată, de către jurnalistul britanic Michael Streat, compania Crown Blue Line – prima companie de închiriere a penişelor de mici dimensiuni, în forma sa modernă, cu o ofertă de 8 penişe mici. În 2000, compania Crown Blue a fost cumpărată de compania First Choice Holidays PLC Activity, având în patrimoniu peste 700 de penişe mici repartizate în 29 baze, în 15 regiuni europene [7].

Activitatea croazieristă pe fluviile europene atinge apogeul în anii 1980, după ce în 1975, la Strasbourg, Gérard Schmitter, proprietarul unui restaurant pe malul Rinului, a înființat întreprinderea

CroisiEurope, fiind primul operator european de croaziere fluviale. În 2004, CroisiEurope a transportat 155.000 de pasageri cu 24 de nave. Pe lângă destinațiile clasice precum sunt râurile Rin, Elba și Dunăre, compania practică incursiuni maritime între Guadalquivir și Guadiana (frontiera fluvială între Andaluzia și Algarve), și între Veneția și Po. În prezent, numărul companiilor de croaziere fluviale europene a crescut (Figura 2).

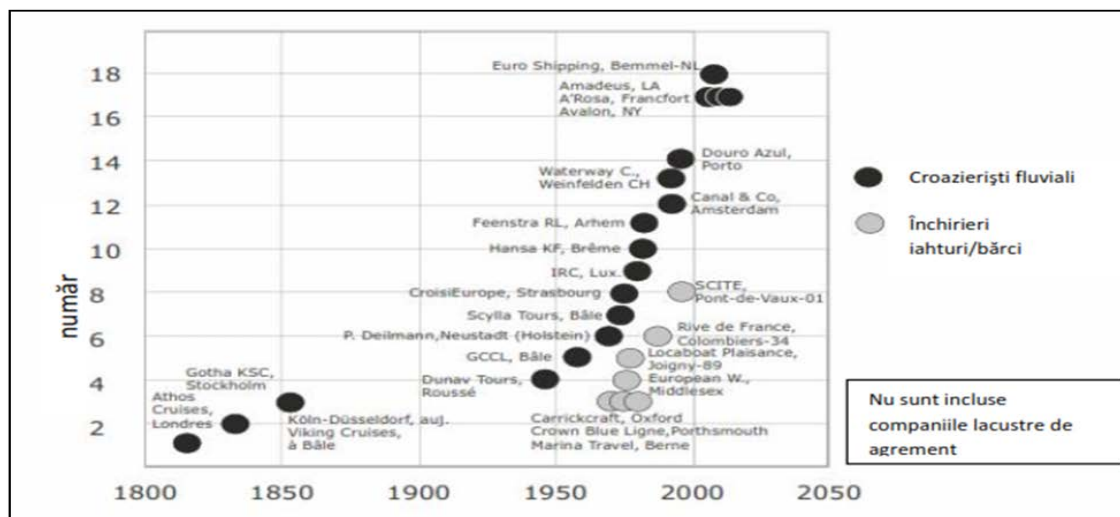

Fig. 2. Principalele companii de croaziere fluviale din Europa

Sursa: [7, p.1].

În ultimii ani, a sporit interesul pentru această activitate de turism. Croazierele fluviale înregistrează, în prezent, o creștere spectaculoasă a numărului de pasageri, cu ~ 10% anual, potrivit Christine Duffy, director executiv al companiei Cruise Line International Association, iar în Germania, numărul de turiști pe croazierele fluviale, în 2006, a crescut cu 168% față de anul 1996.

Echipamentul care susține activitatea croazieristă pe rețeaua fluvială europeană este reprezentat de aproximativ de 260 nave de croazieră fluvială.

În 2012, în Uniunea Europeană, au fost vândute aproximativ 840 000 pachete turistice de croazieră fluvială. Cei mai mulți turiști pe râurile europene sunt de origine germană, SUA, britanică și franceză (Figura 3). Pachetul turistic tipic de croazieră fluvială, în Uniunea Europeană, costă între 2000 și 4000 euro per turist, filiera fiind, astfel, considerată activitate turistică de lux.

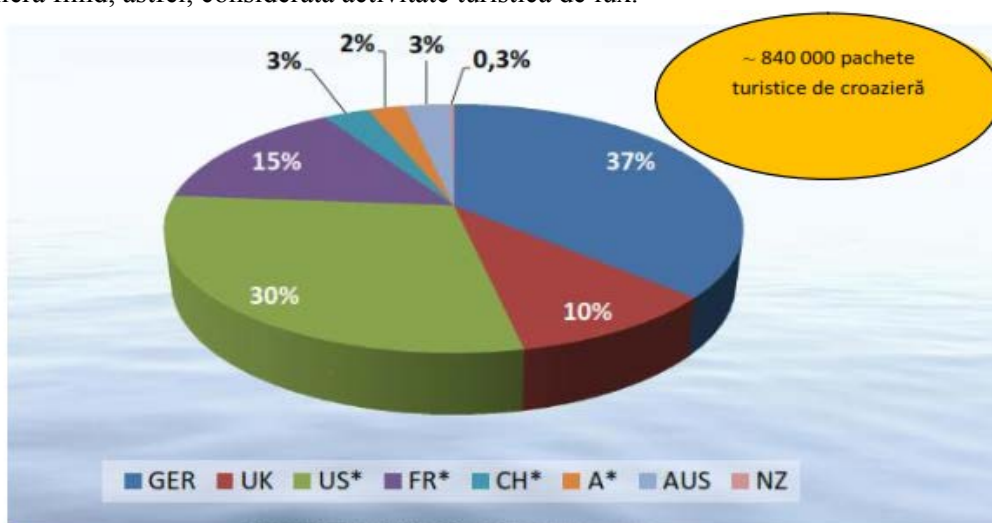

Fig. 3. Originea turiștilor croazierști pe râurile Uniunii Europene, în 2012

Sursa: [8].

În 2012, cheltuielile turiștilor antrenați în croaziere fluviale din Uniunea Europeană au constituit aproximativ 1,8 miliarde euro, dintre care 1,3 miliarde euro reprezintă cheltuieli pentru pachetele turistice propriu-zise, iar restul 0,5 miliarde euro sunt cheltuieli indirecte, în porturi [8].

Rezultatele obținute de sectorul croazierelor fluviale au condus la investiții în infrastructura turistică fluvială a Uniunii Europene de 1,1 miliarde euro, în 2013-2014.

Tendențele actuale ale turismului de croazieră fluvială, în Uniunea Europeană, reprezintă diversificarea activităților turistice din timpul călătoriei, în pachete turistice de croazieră fluvială fiind incluse activități precum ciclismul, vizitarea obiectivelor gastronomice și oenologice etc., dar și echiparea și îmbunătățirea navelor în vederea diminuării impactului negativ asupra mediului.

Concluzii. Croazierele fluviale europene:

- Includ activități turistice secundare precum ciclismul, vizitarea obiectivelor turistice riverane sau din imediata proximitate a zonelor riverane, etc.
- Aria de manifestare a croazierelor fluviale se extinde pe râurile ce nu fac parte din axele clasice precum sunt Po, Douro etc.

Croazierele fluviale europene au un impact socio-economic pozitiv, fiind susceptibile de o dezvoltare durabilă.

Referințe bibliografice

1. Croazieră [accesat 19 noiembrie 2014]. Disponibil: <http://dexonline.ro/definitie/croazier%C4%83>
2. English definition of "cruise" [accesat 19 noiembrie 2014]. Disponibil: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/cruise>
3. BARTOLOME GREENWOOD, A., BARRON, P. Issues determining the development of cruise itineraries: A focus on the luxury market [accesat 19 noiembrie 2014]. Disponibil: https://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:8860/Cruise_paper_Upd.pdf
4. DOUGLAS, N., DOUGLAS, N. *The Cruise Experience. Global and regional issues in cruising*. Frenchs Forest, N.S.W.: Pearson Education, 2004. 247 p. ISBN 1862505128.
5. DOUGLAS, W. *Insight Guide: e to Great River Cruises of Europe & The Nile*. Sevierville, 2006. 368 p. ISBN 978-9812583970.
6. HILL, C. What's behind the river-cruise boom, rev. In: Market Watch. 2013, 1 feb. [accesat 19 noiembrie 2014]. Disponibil: <http://www.marketwatch.com/story/whats-behind-the-river-cruise-boom-2013-02-01>
7. WOESSNER, R. Le tourisme fluvial. 2006 [accesat 19 noiembrie 2014]. Disponibil: http://geographie-woessner.apr-strasbourg.org/index.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=425
8. THE EUROPEAN RIVER CRUISE ASSOCIATION. Sustainable Tourism in the River Cruising Sector. 2012, 16 may [accesat 26 noiembrie 2014]. Disponibil: www.ebcd.org/pdf/presentation/215-Mr._Grammerstorf.pdf

Recomandat spre publicare: 02.10.2014